

A fordítók előszava

Habent sua fata libelli. Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy nagyon öreg pszichiáter, akinek egyszer csak az a kényszerképzete támadt, hogy le kell fektetnie a 21. század filozófiájának az alapjait. Annyit világosan látott, hogy nem kerülheti meg Alexander Grothendiecket. Aztán kiderült, hogy ez a drága ember csak azt akarta bizonyítani, hogy nincs Isten. Egyszer egy pszichológus arról írt drámát, hogy ő lelőtte Istent. Freud óta tudjuk, hogy valami alapvető átok telepedett a lélek orvosaira. Mi viszont keresni kezdtük, ki tudna minket Grothendieckre megtanítani, de csak annyit értünk el, hogy egyik barátunk felhívta a figyelmünket erre a könyvre. Mihelyt a kezünkbe került, láttuk, hogy többet kaptunk annál, mint amit kerestünk, és kedvünk szottyant a könyvet lefordítani. Igen ám, de nagyon keveset tudunk az algebrai geometriából, ezért megkértük Stipsicz Andrást, ellenőrizze szakmailag a munkánkat.

Teljesen egyetértünk a szerzővel abban, hogy csekély értelme van még mindig csupán a nagy görög matematikus, Eukleidész műveit tanítani. Beleborzong minden magyar ember, amikor Bolyai Jánost emlegetik, de itt is csak a turáni átok kénköves szaga érvényesül. Az atombombát mindenki ismeri, sokan meg is tudják csinálni kis konyhájukban. Valamennyi matematika biztosan kell hozzá, de inkább csak a keverési arányok pontos beállításához. A kettős spirált ékszerként a nyakunkban hordjuk. Karinthy révén agy kutatásban világhatalom vagyunk. De azt örök homály fedi, hogy mit csinál a matematikus. Vannak közismert elemi feladatok, köztük még

megoldatlanok is, ezek azonban csak a jéghegy csúcsai. Ebben a könyvben egy hús-vér fiatalemberrel ismerkedhetünk meg, akinek az eredményei révén belecseppenhetünk a modern matematika közepébe. Sokan megkérdezték tőlünk, miért fáradozunk ezzel a szerzővel, aki képes volt meztelenre vetkőzni egy oktatófilmben. Válaszunk a következő.

Tétel (Anaxagorasz) A legbutább embertől is lehet valamit tanulni.

I. Bizonyítás (Tusnádý) Én ezt a tételt Komlóstól tanultam.

II. Bizonyítás (Komlós) Én Surányitól azt tanultam, hogy előadás után hideg vízben, szappan nélkül kell kezet mosni.

III. Bizonyítás (Surányi) Én Pólyától azt tanultam, hogy nem szükségszerű az, hogy a matematikát a legbutább emberek tanítsák.

IV. Bizonyítás (Pólya) Én Szókratésztől azt tanultam, hogy a gondolatoknak csakis a csirái ültethetőek el a lélekben.

V. Bizonyítás (Szókratész) Én Anaxagorasztól azt tanultam, hogy nem tudok semmit.

A hasonló bizonyítások sora bármeddig folytatható – kérünk téged, kedves olvasó, te is adj néhányat. Tapasztalatunk szerint nem a matematikusok és a rendes emberek között tátong igazi szakadék, hanem Giordano Bruno és VIII. Kelemen között: egy nagyon okos diákunk elutasította kérésünket, hogy vegyen részt ebben a munkában, mert úgy gondolja, neki ehelyett cikkeket kell írnia. A nyolcadik kelemenek csakis a részletekben érzik jól magukat, miközben a giordano brunók máglyára mennek azért a meggyőződésükért, hogy mindig mindenki mindenért felelős. Érdekes, hogy még senki sem vette észre a *A szerelem és a matematika rítusainak* a kapcsolatát Kafka *Kivégzőtelep* című novellájával.

Felgyorsult világunkban ennek a könyvnek máris jelentős utóélete van. Úgy gondoljuk, nekünk az a dolgunk, hogy az eredeti könyvet adjuk a magyar olvasók kezébe, az új fejleményeket mindenki megkeresheti. Nem a mi dolgunk az sem, hogy vitát kezdjünk a matematika oktatásában, vagy általában az oktatásban meglévő különböző irányzatok között, netán békét teremtsünk. Noha csábító lehetőség új magyarázatokkal kiegészíteni azt, amit a szerző

elmondani jónak látott, ezt mégis akkorra halasztjuk, amikor esetleg a magunk nevében beszélhetünk.

Műhelytitkaink Tusnády Gábor honlapján olvashatóak az L&M cím alatt.